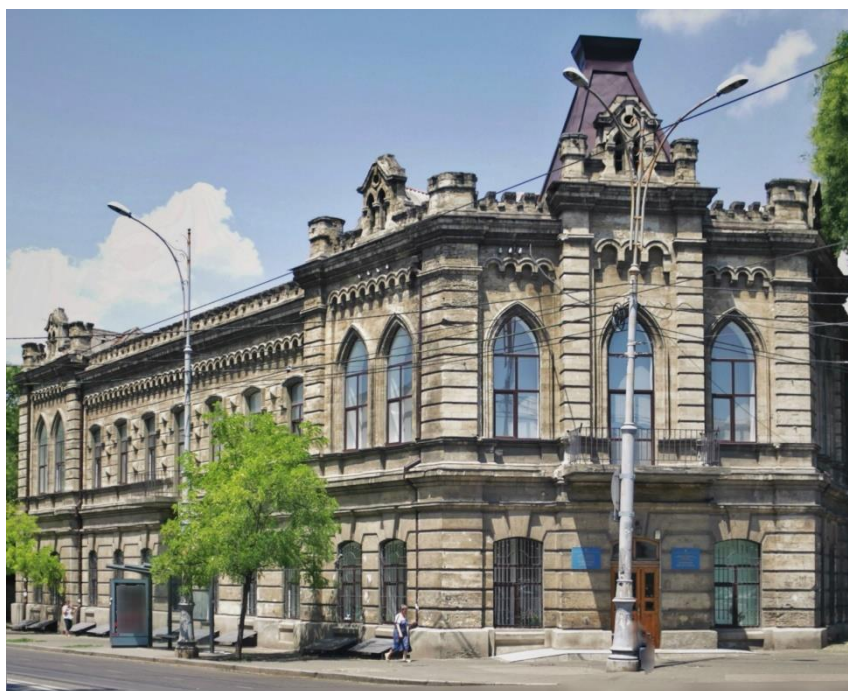

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
БІБЛІОТЕКА

**«БІБЛІОТЕКА У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ
ПРОСТОРІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
(до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського)»**

**Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної
конференції**

**17 листопада 2022 року
м. Одеса**

Одеса – 2023

УДК 021:027.7(477.74)(043.2)

Упорядники: кандидат мистецтвознавства, директор бібліотеки О. П. Спасскова, зав. відділом бібліотеки І. В. Панченко, бібліограф 2-ї категорії О. А. Максим.

**Схвалено рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(Протокол № 5 від 24.11.2022р.)**

Бібліотека у сучасному інформаційному просторі: проблеми та перспективи (до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського) : тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної бібліотечної конференції (17 листопада 2022 р., м. Одеса) / упоряд. О. П. Спасскова, І. В. Панченко, О. А. Максим. – Одеса : Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2023. – 175 с.

Автори тез несуть особисту відповідальність за достовірність поданих матеріалів та за порушення прав інтелектуальної власності інших осіб.

4. Левченко Е. В. Правила формування контенту для просування бібліотеки університету в соціальних мережах. *Соціальні медіа для бібліотек : середовище, ресурс, сервіс* : матеріали круглого столу. Харків : ХНМУ, 2017. С. 63–68.

Юлія Володимирівна Данькевич,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри комп'ютерних та інформаційних технологій
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ

АКТУАЛІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ РЕСУРСІВ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ключові слова: інформаційні установи, офіційні сайти, умови воєнного часу, інформаційні ресурси, електронні каталоги.

Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року докорінно змінило усі сфери соціально-політичного життя України. Введення воєнного стану [5], бойові дії, тимчасово окуповані території, вимушена евакуація вплинули на діяльність інформаційних установ, серед яких, поважне місце, беззаперечно, посідають бібліотеки. І якщо на кінець лютого - початку березня бібліотеки вимушено перейшли на умови дистанційного режиму роботи, то, у квітні, в залежності від територіального охоплення військовими діями, співробітники поступово почали повертатися на робочі місця. Саме з весни 2022 року бібліотеки беруть на себе роль не лише потужної культурно-просвітницької установи, а й перетворюється на комунікаційний простір, в якому, окрім фахової діяльності, чітко визначилася й громадянська позиція (допомога ЗСУ, плетіння сіток, психологічна допомога різним верствам населення тощо).

Станом на час написання тез інформаційно-бібліотечні ресурси поступово оновилися й вміщують інформацію, пов'язану із подіями на фронті та мирним життям. Зокрема, на сайті Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі — НБУ) розміщені актуальні інформаційно-аналітичні матеріали про Україну у відгуках зарубіжної преси [2]. У хронологічній послідовності коротко висвітлюються загальні світові події, пов'язані із Україною. Пошук можна деталізувати, ввівши ключові слова до запити.

Окрім того, звертає увагу й на часі запропоновані на сайті НБУ тематичні електронні виставки. Наприклад, до Дня захисника України 14 жовтня відділом зарубіжної україніки Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського було розпочато «новий цикл електронних виставок «Сторінки воєнної історії України: ракурс української діаспори» [2]. На слушну думку організаторів, «це дасть можливість оприлюднити для наукової і широкої читацької аудиторії раніше недоступні матеріали, публікації в календарях, календарях-альманахах, журналах та інших періодичних виданнях, дослідження, спомини учасників подій, видані завдяки зусиллям діаспорних організацій» [2].

Мета експозиції – «засобами книжкової виставки відбити роль і значення легіону Січових Стрільців у Листопадовій національній революції; інформацію з історії Українських Січових Стрільців (далі – УСС), що є предтечею Збройних Сил України (далі – ЗСУ) і які боролися на початку минулого століття за волю України, за її державність і свободу супроти ворогів України, що й зараз наші ЗСУ, коли український народ переживає велике лихоліття; як у вірші про сотника Легіону УСС, полковника Української Галицької Армії, літератора Д. Вітовського (1887–1919) : наша земля в «часи нових тяжких, безмірних втрат»...» [2].

У свою чергу, на офіційному сайті Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого (далі — Бібліотека) у режимі реального часу на новій сторінці КультФронт можна здійснити «підбірку інформації з мережі Інтернет про те, як галузь культури України тримає свій культурний фронт, і як світ засобами культури допомагає Україні» [3]. Пошук досить простий : необхідно обрати «дату, зі змісту - назву публікації, що зацікавила і натиснути на посилання. Або читати весь випуск, щоби бути в курсі культурних подій» [3].

Інтернет-центри Бібліотеки надають безкоштовний доступ до інформаційних ресурсів Інтернету (наукового, освітнього, довідкового, законодавчого характеру, вітчизняної та світової культурної спадщини); власних електронних каталогів, картотек, баз даних, повних текстів електронних документів, представлених на сайті, включаючи й електронну бібліотеку «Культура України»; доступ до повнотекстового електронного архіву історичної періодики «LIBRARIA» [3].

Змістовним та інформаційно насиченим є й сайт Міської спеціалізованої молодіжної бібліотеки Києва [1]. На сайті у доступній формі розміщено анонси заходів та проєктів, що пропонуються фахівцями бібліотеки. Відвідувачі сайту можуть перейти за необхідним посиланням, обравши потрібний пошуковик, наприклад, «Про нас», «Цікаві події», «Бібліоресурси», «Стиль життя», «Медіатека». В умовах швидкого поширення фейків,

психологічного тиску досить важливими стають навички розрізнення інформації. Саме тому, Міська спеціалізована молодіжна бібліотека пропонує онлайн захід із «Критичного мислення в умовах війни: протидія технологіям маніпуляції свідомістю» [1].

Насамкінець, не залишаються осторонь активного життя, попри складні умови воєнного часу, і бібліотеки закладів вищої освіти. Зокрема, останнім часом суттєво оновився сайт бібліотеки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. На сайті можна у доступний спосіб знайти необхідну інформацію щодо діяльності бібліотеки, головним завданням якої є забезпечення освітньої та наукової діяльності університету на основі якісного та оперативного задоволення інформаційних потреб професорсько-викладацького складу та студентів. Що важливо на сьогодні, в умовах дистанційної форми роботи, це доступ через сайт університету до віддалених е-ресурсів та наукометричних баз, наукових видань, зокрема, «вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського» [4].

Отже, попри постійні загрози з боку ворога, повітряні тривоги, обстріли, психологічний тиск удосконалюється інформаційно-аналітичне наповнення сучасних бібліотек (на прикладі міста Києва). Як інформаційні установи, перспектива українських бібліотек у сучасному соціумі вбачається у поєднанні професійної діяльності, розширенні доступу до електронних ресурсів та каталогів, продовженні важливої боротьби на культурному фронті, удосконаленні інфополя, протистоянні фейкам та умисній пропаганді.

Література

1. Міська спеціалізована молодіжна бібліотека. Проекти. URL : <https://msmb.org.ua/actions/projects/>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_fpu/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UPRES&P21DBN=UPRES&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0_%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0_%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D1%96%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%96_%D0%AF%D1

%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D0%9C%D1%83%D0%B4
%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BE

4. Офіційний сайт бібліотеки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. URL : <https://tnu.edu.ua/struktura/biblioteka/>

5. Про введення воєнного стану : Указ Президента України від 24. 02. 2022 р. №64/2022 URL : <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>

Тетяна Володимирівна Каштанова,
кандидат історичних наук,
завідувачка відділом бібліотечно-інформаційних технологій
та наукової обробки документів,
Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН
м. Київ

НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА БІБЛІОТЕКА НААН В РЕАЛІЯХ СЬОГОДЕННЯ

***Ключові слова:** електронний документ, бібліотека, оцифрування, користувач, інформаційний ресурс.*

В Україні агропромисловий комплекс традиційно вважається одним із основних сегментів вітчизняної економіки, подальший розвиток якого неможливий без науково-інформаційного супроводження.

Аграрна наука потребує не тільки оптимального інформування в межах країни, але й доступу до світових інформаційних ресурсів та оперативного інтегрування до них досліджень вітчизняних учених.

Інтеграція і глобалізація науки вимагає нових підходів щодо її інформаційного забезпечення через розроблення стратегії модернізації бібліотечно-інформаційної діяльності шляхом реалізації державних та міжнародних програм, проєктів, забезпечення вільного доступу громадян до світових інформаційних ресурсів, розвитку ідеології соціально-інформаційної рівності й доступності інформації з одночасним застосуванням єдиних стандартів, протоколів, гетерогенного наукового середовища.

Дослідженням світової системи наукової аграрної інформації присвячували свої публікації окремі вітчизняні та зарубіжні науковці. Питання неодноразово розглядалося на